

Januar 2010

DIAGNOSTIK

Godt nytår!

I 2009 introducerede SSI flere nye diagnostiske undersøgelser, som alle kan bestilles via WebReq i modulet Klinisk Kemi.

Vi er især stolte af at SSI på rekordtid fik opsat undersøgelser for den nye influenzavariant.

Danmark blev det første land i Europa, der påviste et tilfælde af svineinfluenza. SSI's Viruslaboratorium var de første i verden, der påviste resistensudvikling over for oseltamivir og de første til at opsætte en hurtig metode til påvisning af denne resistens.

I 2010 forventer vi at introducere endnu flere undersøgelser. De udføres i stigende grad med automatiseret udstyr og dermed vil I opleve øget kvalitet i form af hurtighed og sensitivitet.

Venlig hilsen

Helle Bossen Konradsen
 Sektordirektør, læge, Sektor for Mikrobiologi og Diagnostik

Opsummering af undersøgelser introduceret i 2009

November 2009: *Leishmania* PCR

SSI diagnosticerer og artsbestemmer *Leishmania* i f.eks. kroniske sår ved hurtige PCR-undersøgelser.

Leishmaniasis skyldes infektion med den éncelledede parasit *Leishmania*, hvoraf der findes flere arter forskellige steder i verden. *Leishmania* findes i de fleste tropiske og subtropiske områder (herunder Middelhavsområdet) og overføres gennem bid af en flue.

Artsspecifikation kan have betydning for valg af behandling.

Indikation er eksempelvis kroniske sår efter relevant eksposition, som er ophold i tropiske eller subtropi-

ske egne og specielt i forbindelse med erindring om insektstik/-bid. Infektionen er begrænset til huden, hvor der dannes et eller flere sår, som heler langsomt op og efterlader ar. Sårene kan blive op til 6 cm i diameter, men er normalt mindre. Der er som regel hævede kanter og rødme omkring såret.

Juli 2009: Forbedret diagnostik af rickettsioser

SSI tilbyder en specifik immunfluorescensbaseret serologisk metode, som kan skelne mellem de to hovedgrupper af *Rickettsia* - Spotted Fever Group og Typhus Group. Tillige giver den mulighed for at skelne mellem akut og tidligere infektion ved påvisning af både IgM- og IgG-antistoffer.

Rickettsia-arter kan blandt andet forårsage sygdommene Rocky Mountain Spotted Fever, Mediterranean Spotted Fever, African Tick Bite Fever og plettyfus. Bakterien overføres fra dens primære vært ved bid fra en vektor, f.eks. skovflåter, kropslus og lopper.

Juni 2009: Følsom diagnostik af invasiv candidiasis: Mannan antigen og anti-mannan antistof

Candidæmi og invasiv candidiasis har en dødelighed på 38 %. Denne kan ved tidligt indsat behandling reduceres til 10 - 15 %. Bloddyrkning er hovedhjørnestenen i diagnostikken, men påviser ikke alle tilfælde, hvorfor der er behov for supplerende analyser. Undersøgelse for *Candida*-mannan antigen og anti-mannan antistof har en høj sensitivitet og er derfor velegnet til at differentiere mellem patienter, der bør have svampebehandling og dem der ikke bør.

Patienter i risiko for invasiv *Candida*-infektion:

- patienter med kompliceret eller gentagen gastro-intestinal kirurgi
- patienter med længerevarende ophold på intensivafdeling
- patienter med underliggende hæmatologisk sygdom og neutropeni
- præmature nyfødte og nyfødte med lav fødselsvægt

- patienter med akut nekrotiserende pancreatitis
- patienter efter organ- eller knoglemarvstransplantation
- patienter med *Candida*-kolonisering og en eller flere risikofaktorer, f.eks. bredspektret antibiotikabehandling, parenteral ernæring, centralt venekateter

Juni 2009: Påvisning af IgM og IgG antistoffer mod *Legionella pneumophila*

SSI har udviklet et nyt ELISA til påvisning af antistoffer mod *Legionella pneumophila*. I dette ELISA skelnes der mellem IgM og IgG antistoffer, hvilket den gennem mange år anvendte immun-fluorescens antistoftest ikke gjorde.

Ved specifik påvisning af IgM kan diagnosen *Legionella*-infektion i mange tilfælde stilles forholdsvis tidligt i sygdomsforløbet. Den nye undersøgelse er valideret i forhold til den nuværende IFAT og kommercielt tilgængelige kits. SSI's ELISA har en specificitet på over 95 % for tidligere eller aktuel *Legionella*-infektion. Den kliniske sensitivitet for legionærsygdom er på 29 % 0 - 13 dage efter sygdomsdebut og 81 % 14 dage eller mere efter sygdomsdebut. Den er højst 14 - 20 dage efter sygdomsdebut og herefter noget faldende.

Januar 2009: Laktoseintolerans - diagnostisk gentest baseret på en blodprøve

SSI udfører primær screening for laktoseintolerans - til erstatning for undersøgelse med laktosebelastning.

Primær laktoseintolerans er en relativ hyppig tilstand med udtalt etnisk variation. Hos nordeuropæere ses det hos cirka 5 - 10 %, mens forekomsten er 40 - 60 % blandt afrikanere, 60 - 80 % i Mellemøsten, Indien og Pakistan samt næsten 100 % i Asien. Diagnosticering er vigtig for at kunne tilpasse diæten, sikre calciumindtag fra anden kilde og nedsætte generne for den enkelte person.

WebReq

SSI har indført WebReq og alle vores undersøgelser kan derfor nu rekvireres online. Vi har haft mange spørgsmål om hvorvidt det nu er muligt for alle at kunne bestille via WebReq – det er det! Hvis du ikke kan vælge SSI som laboratorium i WebReq, skal dine indstillinger af WebReq justeres. Ring til vores hotline tlf.: 3268 3776.

Særligt for SSI's undersøgelser gælder det:

- Alle SSI's undersøgelser findes i KLINISK KEMI.
- Ved at holde musen hen over undersøgelsens navn (mouse-over) kan du se hvad undersøgelsen består af.

- Ved at klikke på de grønne pile kommer du direkte til SSI's Diagnostisk Håndbog med uddybende information om undersøgelsen.

I 2010 kommer der nyt design på de trykte blanketterne, da vi har brug for mere plads til de mange undersøgelser. Vi håber de fleste vil benytte sig af WebReq.

Hotline: Hvis du har spørgsmål om WebReq er du velkommen til at ringe til vores hotline tlf.: 3268 3776.

Diagnostisk Håndbog på nettet

Diagnostisk Håndbog indeholder beskrivelser af samtlige de undersøgelser, som SSI udfører.

Diagnostisk Håndbog findes både i en trykt udgave og en altid opdateret version på www.ssi.dk/håndbog. Søgefunktionen på siden gør det let at finde relevante undersøgelser.

Lægedage i Bella Center

Som altid deltog SSI med en stand på Lægedage i Bella Centeret. Det er spændende at møde brugerne og høre jeres spørgsmål, ros og kritik – det er vi glade for. Vi får mulighed for at finde ud af hvad der rører sig i praksis og kan eksempelvis demonstrere WebReq og hjælpe med praktiske problemer. Vi forventer også at deltage til november 2010.